

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
 za borih
12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
 12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069. Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
 Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust. Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/1

... Moja sveta dolžnost je, da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo. Tudi Jaz sem pripravljen, da to dolžnost izpolnim brez kolebanja in do konca ...

... Spas države je najvišji zakon, a služba narodu je sveta služba ...

(Kralj Aleksander, 6. januarja 1929)

Št. 162

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v četrtek, dne 10. oktobra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Vsa domovina je z globoko pieteto počastila spomin Viteškega kralja Zedinitelja

Ves jugoslovanski narod je danes izpričal vso svojo bol za nenadomestljivim svojim nacionalnim herojem — Tudi ves ostali miroljubni svet se je dostojno spomnil državnega poglavarja, katerega vrednost je občutila vsa Evropa

Dopoldanske žalne svečanosti v Ljubljani

Ljubljana, 9. oktobra.

Ljubljana je včeraj na prav veličasten način počastila prvo obletnico tragične smrti nepozabnega Viteškega kralja Aleksandra I., Zedinitelja, ki je padel kot žrtev plačane morilčeve roke v Marseillen. Vse mesto se je odelo v žalne zastave ali državne trobojnice na pol droga.

Že v zgodnjih jutranjih urah je bilo po mestu izredno živahno. Mladina je odhajala v šole, kjer so bile svečane žalne svečanosti. Vse delo je v državnih in privatnih uradih počivalo. Zaprte so bile seveda tudi trgovine. Razna društva in organizacije so imele dopoldne žalne seje in svečanosti, kjer so se spominjale lanskega črnega dne, ko so nam sovražne sile ugrabile naše najdragocenejšo življenje, našega blagopokojnega kralja Mučenika in Zedinitelja.

V pravoslavni kapeli na Taboru v vojašnici Vojvode Mišića je bil ob 9. uri svečan parastos, ki ga je opravil pravoslavni svečenik Budimir. Žalostinke je pel ruski cerkveni zbor. Parastosa so se udeležili komandant Dravske divizije general Peter Nedeljković, komandant mesta general Pekić, brigadni general Jova-

nović, ban Dravske banovine dr. Marko Natlačen, podban dr. Majcen, mestni načelnik dr. Vladimir Ravnihar, predstavniki in šefi državnih in samoupravnih uradov, zastopniki raznih društev, kulturnih in gospodarskih organizacij, aktivni in rezervni oficirji in mnogo ljubljanskega pravoslavnega in katoliškega prebivalstva.

Po parastosu je imel prota Budimir krasen pietetni govor, v katerem je poveljeval vrlinam blagopokojnega Viteškega kralja za naš narod in domovino. Vsi prisotni so ob zaključku govora zaklicali: »Slava, slava, slava!« Po končani svečanosti v pravoslavni kapeli je oddala častna četa salvo, godba 40. pešpolka pa je zaigrala žalostinko.

V stolnici je bila ob 10. žalna svečanost, ki so se je udeležili vsi zastopniki, kakor malo prej v pravoslavni kapeli. Ker je metropolit dr. Gregorij Rožman odsoten je opravil cerkvene obrede prošt dr. Nadrah ob veliki asistenci duhovščine. Tudi pred stolnico je oddala častna vojaška četa salvo, godba pa je zaigrala žalostinko.

Spominski cerkveni svečanosti sta bili tudi v evangelijski cerkvi in v starokatoliški kapeli na Gosposvetki cesti. Tudi v teh molitnicah so se udeležili služb božjih predstavniki oblasti, raznih društev in verniki.

Vitez in Zediniteli

Mrko in otožno jesensko vreme je popoldne leglo na Ljubljano, da smo še bolj občutili žalost in nesrečo, ki nas je lani z nečloveško silo ob isti uri vrgla v najhujšo tugo. Že pred 17. uro so se pričele zbirati z vseh strani mesta organizacije, vsa šolska mladina in dolge procesije občinstva na Kongresni trg. Znamenje sv. Trojice je bilo ovito v črne draperije in okrašeno z vencji, pred njim je pa stal visok katafalk z viteškim šlemom in pregrnjen z državno trobojnico, a na srebrnem križu je ležal velik lovorjev venec. Iz visokih plamenic so plapolali plameni in ob strani so pa utripali plameni dveh visokih rdečih sveč. Pred katafalkom je bila žara s plamenom, okrog in okrog katafalka pa visoke palme in zelenje. Častno stražo so postavili četniki, a okvir je tvorilo nad 20 sokolskih in drugih praporov ter gozdič praporjev podmladkov JS in skavtov. Ob robu trga so se odražale uniforme gasilskih društev, na desni strani katafalka prirediteljski odbor z dr. Cepudrom na čelu, in ves oficirski zbor z rezervnimi oficirji, a v ospredju predstojniki vseh uradov, občinski svet z mestnim uradništvom ter zastopniki vseh ljubljanskih korporacij in organizacij, nadalje konzularni zbor, zastopnik kneževske dr. Rožmana stolni dekan dr. Kilmovce s stolnim župnikom kanonikom dr. Klinarjem in kanonikom dr. Sušnikom, dvorna dama gospa dr. Tavčarjeva, predsednik občinskega odbora JS dr. Otmar Pirkmajer s predsednikom krajevnega odbora JS Franjo Pogacnikom, bivši minister dr. Fran Novak s poslancom Komanom, sokolska društva s podstarostom br. Engelbertom Ganglom na čelu, na sredi so pa zavzeli svoje ganglore komandant Dravske divizije, diviz. general Nedeljković s podbanom dr. Majcnom in mestnim predsednikom dr. Vladimirjem Ravniharjem. Na trgu je bilo zbranih mnogo nad 100 organizacij in vsa šolska mladina ter nepregledna množica ljudstva, da je bil trg nabito poln in lahko računamo, da je prisostvovalo žalni manifestaciji nad 30 tisoč oseb.

Z veliko asistenco je kmalu prispel tudi stolni prošt dr. Nadrah in točno ob 17.15 je pretrgal topovski strel na gradu šum na mirno! in že je tudi trobentač z znamenjem »Mirno!« aukazal petminutni molk in ustavitev vsega prometa v mestu. Na drugi topovski strel je pa zavladala na trgu in po vsem mestu grobna tišina. Čulo se je le plapolanje črnih zastav na trgu in plamen iz plamenic, vsa srca so se pa potopila v razgovor z Njim, ki je odšel lani osorej za večno od nas... Trobojnice so zakrile katafalk in ga objele, duhovščina je pa pričela žalne obrede in ves trg se je pogreznil v težke akorde žalostinke iz Sattnerjeve »Ojke«, ki jo je zaigrala godba »Sloga«. Po preteku petih minut je spet topovski strel naznanil konec molka in z vseh zvonic ljubljanskih cerkev so se oglasili turobni zvo-

novi. Praporji so bili ves čas sklonjeni čez katafalk, ki se je nakrat obilil s srebrnim sojem reflektorjev. Na govorniški oder je stopil mestni župan g. dr. Ravnihar in izpregovoril:

Govor dr. Vladimirja Ravniharja

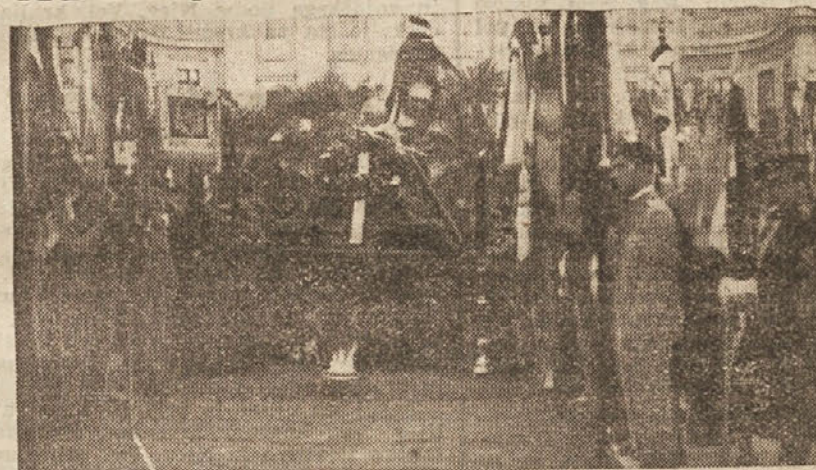
Nekako ob tej uri leto osorej je prispela turobna vest, vest nezaslutena in neverjetna, da je zločinska roka na tujih tleh smrtno zadela našega kralja. Iskrico upanja, da bi nam bilo vsaj ohranjeno dragoceno življenje, je upihnilo skorajšnje potrdilo, da — končano je. Neizmerna žalost je legla tedaj na vso našo domovino. Sama v srce zadeta se je v trenutku zavedla vseh usodepolnih posledic naše narodne nesreče. V tem hipu pa nam je v naši zavesti vzrastel tudi naš kralj v vsej svoji veličini. In resnično je, čim večja je časovna razdalja od nezgodnega dne njegove smrti, tem večji, tem veličastnejši stoji pred nami njegov duhovni lik.

Zgodovina, ki vesno zapisuje dogodke božjega stvarstva in človeškega rodu, je velikemu pokojniku vzdela pomemben naslov: **vitez in zedinitelj!**

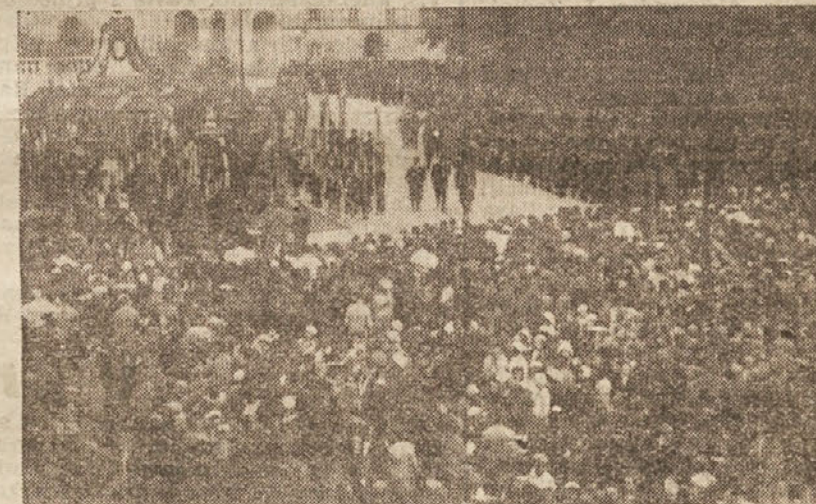
Res viteški je bil naš vladar. Junaško je bilo njegovo srce. Na čelu svoje hrabre narodne vojske je bil prvi med prvimi. In bil je v vrstah prvih, ko je šlo za življenje in smrt. Ne za njegovo življenje, marveč za življenje njegove domovine, za svobodo njenega naroda. Zato je tudi padel kot vojak, čeprav v boju z zavratnimi, strahopetnimi peklenjskimi silami. Padel je, ker je bil naš kralj, naš vladar, naš gospodar, ker so spoznali v njem najmočnejšega med nami, os naše državnosti, nositelja velike ideje državnega in narodnega edinstva.

Plemič po srcu in duši svoji, pa naš kralj. Med njim in narodom ni bilo posrednika. Živel je z narodom eno življenje, hotel je spoznavati in je spoznaval od blizu vse njegove vrline in slabosti, vse želje in tegobe. V njem je bila vtelesena misel človečanstva, zato je izpovedoval vero miru. S to vero v srcu se je pogumno podajal na romanja v druge države med druge narode, preko vseh predsodkov pripovedujoč spravo in prijateljstvo. Zato, da bi bila njegova domovina močna ter sposobna za zdrav notranji razvoj in napredek. In velika tragika je, da ga je, kneza miru, prav ob vršitvi tega apostolskega poslanstva zadela sovražna krogla. Vesoljno človeštvo bi bilo dolžno, da njemu, mučeniku za ideale človeštva, postavi spomenik, trajnejši od granita in bronu, kot viden zgled žrtvovanja za veliko idejo.

Kdo bolj, kakor on, viteški naš vladar, je bil poklikan, da ostvari drugo svojo veliko

Častna straža ob katafalku.

Množica pri žalni svečanosti na Kongresnem trgu.

zamisel, zamisel našega narodnega zedinitelja. Ne mehaničnega zedinitelja z ozkim okvirjem naših državnih meja, marveč duhovnega zedinitelja na temelju narodne sloge, ravnopravnosti in bratstva. Da predstavimo na ven v spoštovanje vsemu vnanjemu svetu eno nedeljivo celoto, na znotraj pa, da v svobodni plemeniti tekmi izkoriščajo vse narodne vrline, vse stvarjajoče sile, vse svoje talente in duhovne sposobnosti, pa najsi bivajo pod svim Triglavom, v Hrvaški Zagorju ali v junaški Sumadiji ustvarimo domačijo polno lepote, zadovoljstva in blagostanja gospodarskega napredka in neprestanega kulturnega razvoja. Nad vsem pa naj kraljujeta nesebičnost in poštenost, saj brez teh čednosti ni prave in resnične ljubezni do naroda in domovine.

Formula tako enostavna, če je dobra in poštena volja in če jo krije avtoriteta, kakor smo jo bili vsi brez izjeme priznavali svojemu gospodarju, pa formula, ki postane takoj zamotana in komplicirana, če je igrača nebrzdanih strasti.

Državniški duh našega velikega kralja, s svojim jasnim pogledom, nezastiranim po političnih strasteh in človeških slabostih, nam je zasnoval temelje naši državni tvorbi zgrajene na načelih, ki so nespremenljiva, na načelih, ki so postala večna resnica in, ki brez njih ni Jugoslavije. Po znamenitem 6. januarju 1929. leta so na mah utihnili v tujini porajajoči se dvomi, dali je Jugoslavija sposobna samostojnega življenja in da li ni samo izumetničena tvorba. Pod žezlom našega modrega kralja je Jugoslavija postala stvarnost.

Kdor o tem še ni bil prepričan, ga je prepričal lanski 9. oktober, naš dies nefastus, ko je sovražna roka izmed nas milijonov segla prav po njem, tvorcu Jugoslavije. V njem so hoteli pogoditi nas vse, našo skupnost, našo samostalnost, našo svobodo, da bi brez pastirja postali plen naše zemlje lačnih volkov. Med tisočimi in tisočimi žrtvami, ki jih je že bila zahtevala ona velika ideja, je njegova najdragocenejša, nam,

ki smo ga oboževali in ljubili, najbridkejša. Žrtev, ki je za vso bodočnost naša postala simbol. Naša mrtva straža.

Na žalost je bilo treba žrtve, da je podala vsemu svetu neovrgljiv dokaz, kako močno je zvarjena naša Jugoslavija, Aleksandrova Jugoslavija, kako trdni, nerazrušni so njeni temelji, kakor so strnjene naše vrste v neskončni ljubezni do domovine, v udanosti do vzvišenega kraljevskega doma. Tej ljubezni ni treba nobene formalne prisege. Bdi nad njo njegovo herojstvo, njegov svetli lik, globoko vtisnjen v svetovno zgodovino, kakor živ spomenik, pa živ opomin nam vsem. Kakor svetilnik, v temni noči po razburkanem morju blodeči ladji. Njegove ideje so nam postale neusahljiv studenec, ki naj nas napaja ob delu in trudu za srečno in veliko bodočnost našega naroda, ki naj nas oživlja z živo in trdno vero v zmagovito veličino naše domovine.

Pa ko stojimo tako skrušeni pred njegovo smrtno senco, potrkajmo se na prsi in izprašajmo si nekoliko vest, ne nosimo-li vsi skrivno na strašni izgubi. Na mestu, da smo dan za dnem podajali dokaze naše solidarnosti, naše državljanske zavesti, naše polnovrednosti, naše nedeljive skupnosti, smo nosili na sonce svoje grehe in slabosti, pa svoje male prepričke, ki jih ni prav nič manj v drugih državah in med drugimi narodi, da smo z njimi dajali pogum in potuho svojim neprijateljem, da smo jih utrjevali v njihovi pregrešni zmoti, ki je potem rodila veliko zlo.

Neumrljivi naš kralj nam je zapustil bogato dedščino. Najlepši del te dedščine je njegov kraljevski dom, je njegov prvorojenec, kralj Peter II., ki hočemo nanj prenesti vso globoko udanost, vse spoštovanje in vso ljubezen, kakor smo jo bili izkazovali njegovemu velikemu očetu.

Pa ne samo to. Storit moramo mnogo več. Vsak, pa bodi politik, bodi kulturni delavec, bodi narodni gospodar, bodi tega ali onega stanu, zlasti pa ti, predraga mladina, vsak naj da iz sebe vse, kar premo-

10. X. 1920 — 10. X. 1935

Petnajst let, petnajst trdnih mejnikov: Ako smo narod moči, nas vodi k zmagi. Če smo slabi — bomo krdele naših krvnikov.

Ko je naš Viteški kralj Aleksander I. Zedini-telj v poslednji sekundi svojega plodonosnega življenja poslal jugoslovanskemu narodu zadnjo oporoko: »Čuvajte mi Jugoslavijo! — so te besede vzdrhtele preko njegovih plemenitih ustov kot najvišja zapoved vsem pripadnikom jugoslovanske družine. Prav posebno pa so odjeknile ob mejnikih države in naše svoje posebne poslanstvo v stražarjih ob meji. Zato je naravno, da mi na periferiji države izvedemo to zapoved Viteškega kralja v vseh njenih skrajnih posledicah.

»Čuvajte mi Jugoslavijo!«. V ta življenski program je blagopokojni Viteški kralj vklopil tudi zapoved: »Čuvajte mi Jugoslovane«. Če hočemo ta njegov izrek doumeti v vsej veličini, potem ne moremo preko onega prvega koraka, ki se nam je z ustavitvijo naše države zaustavil. »Čuvajte Jugoslavijo! — se pravi s poudarjenimi silami zasedati vse položaje naše narodne obrambe, s poudarjenim čuječnostjo slediti vsem kretnjam neprijateljskih podvigov in na vsak, navidezno še tako malekosten napad odgovoriti s primernimi protikrepi. Sedemnajst let so naše postojanke na narodni meji izpraznjene, sedemnajst let nadaljujejo tisti gospodari, ki smo jih robovali šest sto let, svoje raznarodovalno delo, nemoteni brez slehernega našega protesta.

Oni, ki so nas v teku zgodovinskega razvoja oropali sedmih desetih naše slovenske zemlje, se še danes obnašajo na naši svobodni zemlji kot zapovedovalci in naši gospodarji. V obliki nekega namišljenega priliva tujega kapitala narašča pri nas iz dneva v dan število tujih delavcev, nameščenecv in podjetnikov. Med tem ko naše delavce poganjajo domov iz vseh mogočih držav, ko so jim izmogli poslednjo kapljico krvi, narašča pri nas kasta tujcev že v taki meri, da naša najbolj nacionalna mesta kažejo po ulicah značaj tujine. Razni fragmenti v naših ateri so nam menda v dovolj drastični obliki razgalili zločinsko delo eksponentov tega tujega kapitala.

Niso pa te ugotovitve zgolj gospodar-kega in socialnega značaja. Prav v zadnjih dneh smo imeli priliko poučiti se, da je med tujci, ki se vtihtaplajo v naš dom, izvestno število tudi tujih, ki jim je gospodarska delavnost deveta vrsta in njihovo trgovsko udejstvovanje zgolj orodje za opravljanje vse drugačnih misij. Naše obmejne kmetijske domove zasedajo tujci po načrtno določenem načrtu, medtem ko so več kakor tri četrtine naše industrije spravili že povsem v svojo odvisnost. Kar smo preživljali pred sto in sto leti, to se ponavlja še danes. Naš človek, tako dojemljiv za tuje vplive, podlega tujem brez odpora, celo z očitno uslužnostjo. Tuji običaji in tuje navade so čedalje večja privlačnost naše nezavedne inteligence. Naše meščanske maniere tudi še danes, sedemnajst let po osvoboditvi, smatrajo germanizacijo kot edino sredstvo, ki lahko njihov otrokom pridobi ugled iz obražnosti in inteligence. Celo zastopniki našega javnega življenja se ne morejo sprijazniti z mislijo, da je medsebojno obvezanje v tujem jeziku — narodni zločin. Kaj šele oni številni naši roditelji, ki pod terorjem tuja vpišujejo svoje slovenske otroke v potujčevalne razrede in ki v svoji strahotni zaslepljenosti podpisujejo zahteve po takih potujčevalcih. In ves oni naš svet, ki misli, da je blago tujega izvora edino vredno, da ga konzumira človek takozvanih višjih plasti? Ali ne izvršuje ta svet, največkrat čisto podzavestno, najhujših socialnih zločinov proti našemu delavcu in nameščencu, ker jima s tem odjeda vsakdanji kruh in ju tira s svojo nezavednostjo na cesto? Geslo »Svoji k svojini« je pri nas nepoznana resnica! In vendar bi se ravno ti sloji morali zavedati, da je tisti denar, ki ga oni razpisno bašejo v tujo uhalo, krvavo prislužen denar našega človeka. Pa tudi tisti neprestani poseti tujine samo za to, da se blazirana jugoslovanska dama lahko hvalisa, kje vse je trosila denar, ki so ga prislužili v potu svojega obraza resnični Jugoslavlani; ali niso ti poseti, v kolikor služijo samo takim namenom, miniranje naše narodne novčane enote?

Kaj pa vsi oni nešteti skrivljeni hrbti, ki za Judežve groše v razgibanem prijateljstvu s tujim kapitalom pretakajo življenjske sokove našega ljudstva preko državnih meja po skrivnostnih kanalih, da s temi našimi lastnimi sredstvi sovražnik gradi in postavlja most do Jadrana? In kako ogromno je še vedno število dezertirjev in renegatov, ki za trenutno udobnost prodajajo sebe in svoj narodni ponos? Kako številne so še vse ostale pregreške, ki so na dnevnem redu, pa smo se z njimi že tako sprijaznili, da jih niti ne opazimo?! Vsem tem je naš Viteški kralj poslal svoj poslednji opomin in vseh nas je dolžnost, da ta njegov zadnji življenski ukaz tudi izvršimo.

Narodno obrambno delo ima poleg ostalih številnih poslov tudi korekturo teh pogreškov v svojem programu. Da pa to delo razumemo, je potrebno, da mu damo neko duhovno opravičenost. Pri nas se nešteto krat narodno obrambno delo podcenjuje ali se ga celo vzporeja z navidezno slinjavim pokretom tujine. Vendar si moramo biti na jasnem, da je naše narodno obrambno delo čisto drugače značaja, kakor pa navidezno slinjav pokret tujine. Veliki narodi pravega in resničnega narodno obrambnega dela sploh ne poznajo. Njihovo delo je delo osvajačev in delo braniteljev. Veliki narodi osvajajo s svojimi grabežljivimi rokami po tuji lastnini, mi branimo samo svoje. Zato ima naše narodno obramb-

Samo še orožje odloča

Abesinski poslanik je zapustil Rim

Velike priprave za splošen abesinski napad — Taktika abesinske in načrti Italijanske armade

RIM, 9. oktobra. AA. Tukajšnji abesinski odpravnik je dobil od svoje vlade nalog, naj zapusti Italijo. Italijanska vlada mu je izročila potne liste. Odpravnik poslov se bo te dni vkrcal za Vzhodno Afriko.

Italijanski poslanik pozvan, naj odpotuje

ADDIS-ABEBA, 9. oktobra. AA. Danes popoldne so izročili italijanskemu poslaniku v Addis-Abebi potne liste. Zdi se, da bodo poslanika pozvali, naj takoj odpotuje. Njegovi prošnji, da bi počakal v abesinski prestolnici prihoda še nekega italijanskega konzula iz notranjosti države, ne bodo ustregli.

Italija protestira

ZENEVA, 9. oktobra. w. Danes je italijanska vlada vložila protest pri DN zaradi izгона italijanskega poslanika iz Addis-Abebe.

Kaj pripravlja abesinska armada?

ADDIS-ABEBA, 9. oktobra. Po informacijah, ki jih je zbral poročevalec agencije Reuter, so vesti, ki prihajajo z vseh treh front zelo nedoločene in napravljajo vtis, da je obča situacija sedaj popolnoma nejasna. Tako še vedno ni potrjena vest, da bi bili Italijani zavzeli Aksum, dasi je znano, da prodirata zapadna in srednja kolona italijanske severne vojske proti temu mestu. Italijanska taktika gre očitno po tem, da se razširi fronta proti zapadu.

Napadi od strani

Abesinci pa se pripravljajo na to, da z velikimi silami napadejo Italijane od strani. Če bi jim ta namera uspela, bi bili Italijani vsesokor primorani vrniti se v Eritrejo. Pravijo, da bo za

Za sankcije in proti nim

Težka preizkušnja ženev. ustanove

Italija se pripravlja na izstop iz DN — Lavalova politika ni jasna — Usoda sankcij negotova — Pred odločilnim plebiscitom vseh držav za politiko DN in proti njej

London, 9. oktobra. n. Po informacijah agencije Reuter prevladuje v rimskih političnih krogih vedno bolj prepričanje, da se Italija pripravlja na izstop iz DN, čim bi plenum izglasoval sankcije proti njej. Zatrjujejo, da bo skušal Mussolini ponovno priti z neposrednimi diplomatskimi pogajanjimi v Anglijo in Francijo na osnovi pogodbe iz leta 1906. Vprašanje je le, če bo zdaj Anglija pristala na taka pogajanja, ki po dosedanjih skušnjah ne morejo roditi uspehov.

V Londonu sodijo, da sta Eden in Laval na svojih sestankih dosegla še precej zadovoljive rezultate in se deloma tudi sporazumela o skupnem stališču glede sodelovanja v Ženevi. Laval je imel, kakor se doznava poseben telefonski razgovor tudi z Rimom in se je moral prepričati, da Mussolini ni pripravljen, zadovoljiti se z dosedanjimi vojnimi uspehi v Abesiniji.

Težki problemi

Težki problemi vstajajo zdaj glede sankcij. V Ženevi bo treba glede teh doseči popolno soglasnost, ker bi sicer njihovo izvajanje ne imelo popolnega efekta. Z največjim zanimanjem pričakujejo tu izjave Madjarske, Poljske, Avstrije in Švice, ker se še ne ve, ali so te države pripravljene sodelovati z ostalimi državami proti Italiji.

Zvijača ali zagata?

Glede na sedanjo mednarodno politično situacijo se bo angleški parlament verjetno sestel že 21. ali 22. t. m. Angleži v splošnem niso zadovoljni s francoskim odgovorom na njihovo vprašanje glede sodelovanja Francije in Anglije v Sredozemskem bazenu. — Francija se je postavila na stališče, da je njeno sodelovanje odvisno od sklepa DN glede uporabe 16. člena pakta DN proti Italiji. Angleški krogi so mnenja, da tisti za to rezervo neka zvijača. Angleže je presenetilo že samo zavlačevanje francoskega odgovora.

no delo visoko etično vrednost, medtem ko je delo tujine — satansko delo — tatvina. Ker je torej naše narodno obrambno delo postavljeno na visoko moralno podlago, mu mora služiti ves narod, vsi sloji, vsi stanovi, vsa politična strankarska prepričanja, vse konfesije in sploh vsakdo, ki mu je skupnost in bodočnost lastnega naroda pri srcu. Ono zavest, ono ljubezen in skrb, ki smo jo v tako visoki meri gojili in ji služili v času našega robstva, moramo nujno obnoviti in jo pod pritiskom nevarnosti, ki nam preti, posplošiti in jo dvigniti na tako višino, da bo železobetonski zid naše odločnosti, okrvavljen glave vsem onim, ki bi se hoteli polastiti naših domovinskih in jezikovnih pravic.

Naša obramba pa se ne sme omejit samo na naše brate na tej strani državnih mejnikov, pač pa mora prodirati tudi tja preko. Z moralno pomočjo jih moramo za vsako ceno obvarovati potujčenja. S kulturnimi dobrinami, — z našo pisano, govorno in peto besedo jih moramo vzpodbujati, da vztrajajo in ostanejo ohranjeni svojemu rodu. Polno tretjino Slovencev smo iz-

to akcijo na zapadnem delu fronte angažiranih 100.000 ljudi. Dve drugi abesinski armadi, od katerih šteje ena 15.000 konjenikov, prodirata med tem na skrajnem vzhodu fronte v naglih marših proti severu.

Vojni strokovnjaki v Addis-Abebi so si o abesinski taktiki na jasnem, da obstoja v umiku na sredi fronte in v nenadnih napadih od obeh strani, kar je za enkrat četniškega značaja, a lahko Italijane hudo ovira pri gradnji cest v neposrednem zaledju.

Italijani pripisujejo zavzetju Adue predvsem strateški značaj. Italijanskemu vrhovnemu poveljstvu je bilo predvsem na tem, da zasede obmejno gorovje južno reke Mareb, na drugi strani pa da maštuje poraz pred 40. leti. Italijanska vojska bo nadaljevala svojo akcijo na vseh frontah in zasedla točke, ki so zanjo strateško važne, da bo lahko pozneje z uspehom branila obe italijanski koloniji pred abesinsko vojno nevarnostjo.

Neko abesinsko letalo je izvršilo večer več izvidniških poletov nad italijanskimi postojankami in se je nepoškodovano vrnilo. Italijanska letala so večer prav tako nadaljevala z izvidniškimi poleti, pri tem pa ponovno napadla posamezne abesinske odelke.

V Addis-Abebi so bile med tem izdane vse odredbe za obrambo proti letalskim napadom. Ponoči morajo biti v mestu pogasene vse luči. Celotni avtomobili ne smejo porabljati svojih reflektorjev. V okolici mesta so dogradili že več zavelišč.

Prvi napadi s plini

Večeraj zjutraj se je nad Diredayo pojavilo neko neznano letalo, kmalu nato pa je priletelo nad mesto več italijanskih letal, ki so spuščala velike količine letakov in proklamacij. Po nepotrjenih vesteh so pričeli Italijani posamezne kraje bombardirati tudi s plinskimi bombami.

V četrtek, 10. okt. ob 20. uri svečana otvoritev kina Union

Predvajali bomo film

Chopinov poslovilni valček

Zasedba: Wolfgang Liebeneiner, Hanna Wagg, R. Romanovsky

Predprodaja vstopnic za slavnostno premiero in za predstave naslednjih dni se bo pričela v četrtek 10. t. m. ob 10. uri dopoldne pri blagajni

KINO UNION
Telefon 2221

Dve letali sta trčili

Dve italijanski letali, ki sta večeraj bombardirali Gerlogubi, sta med potjo nazaj trčili s take silo, da so se jima odlomila krila in sta padli na abesinsko ozemlje.

Zadnje vesti

Kaj poroča DNB?

BERLIN, 9. oktobra. DNB poroča iz Addis-Abebe: V tukajšnjih krogih trde, da so s severne fronte prišla poročila, po katerih so Abesinci po ogorčenih bojih ponovno zavzeli Adue in Adigrat. Po tem poročilu so Abesinci iznena- da naskočili Italijane, ki so ravno utrjevali svoje postojanke. Poročilo pravi nadalje, da je duh abesinskih čet odličen. Poveljniki le s težavo zadržujejo svoje vojake, ki hočejo neprestano brez zapovedi udariti v napad.

Nikakega potrdila pa še ni za vesti, objavljene v nekih tujih listih, po katerih naj bi se bilo Abesincem posrečilo zavzeti Adikaje v Eritreji.

položaj. Lahko bi se zgodilo, da bi izvažala petrolej preko Nemčije v Italijo. Nemčija bi spriče tega samo očitala svojo trgovinsko pozicijo v Romuniji.

Nemčija bo v sankcijski akciji DN proti Italiji zavzela najbrž nevtravno stališče.

Teorija ženevskega mehanizma glede sankcij bo tako v praksi naletela na velike ovire. Preizkušnja, ki jo mora v tem pogledu prestati Ženeva na povsem konkretni podlagi, bo za nadaljnjo usodo DN nedvomno odločilnega pomena, saj se bo dejanska mednarodna vrednost te ustanove šele zdaj pokazala v pravi luči.

Laval — Mussolini

Pariz, 9. oktobra. Z. Doznava se iz dobro po- učenih virov vsebina izmenjave misli med Lavalom in Mussolinijem glede italijansko-abesinskega spora.

Laval je sporočil Mussoliniju, da je pripravljen podpreti vse italijanske zahteve glede Abesinije, če se Italija obveže, da bo v bodoče spoštovala pakt DN. Laval je pri tej priliki opozoril Mussolinija, da se Francija ne more odreči svojim obveznostim do ženevske ustanove.

Mussolini je pokazal v odgovoru veliko razumevanje za francosko stališče. Pristal je na Lavalovo ponudbo in v načelu sprejel tudi finančne in gospodarske sankcije.

Skupščina DN

ZENEVA, 9. oktobra. w. Predsedstvo skupščine DN je sklenilo, da ne bo dalo uradno na gla- sovanje poročila odbora šestih.

Čile za sankcije

Santiago, 9. oktobra. AA. Čilski zunanji mi- nister je novinarjem izjavil: Našo državo je hu- do zadela vest, da so morali v Ženevi ugotoviti, da je Italija prekršila pakt DN, ker je Italija mnogo storila za Čile. Toda odredbe DN so jasne in kategorične, tako da nam ne preostane drugega, kakor da se po njih namno.

Japonska nevtralna

Tokio, 9. oktobra. AA. Tukajšnji krogi zatrju- jejo, da Japonska ne bo uradno sodelovala z DN v izvajanju sankcij proti Italiji, da pa bo pre- povedala izvoz vojnega materiala v Italijo, skli- cujoč se na načela svoje miroljubne politike. Japonski gospodarski krogi se nadejajo, da bo- do nadomestili svoje izgube z razširjenjem svo- jih trgovskih zvez na nova tržišča.

Nemška zmaga v Klajpedi

Kovno, 9. oktobra. p. Pri volitvah v Klajpedi je dobila nemška lista po doslej znanih rezul- tati 79 do 84 % glasov.

Vremenska napoved

Novi Sad: Deloma oblačno, v zadnjih 24 urah malo dežja v nekaterih predelih države. Temperatura je nekoliko porasla. Najniž. Plevlje 8 C, najvišja Beograd 31 C.

Vremenska napoved za jutri: Spremen- ljivo, oblačno, sem in tja malo dežja. — Temperatura se bo nekoliko znižala. Solnce vzhaja ob 5.46, zahaja ob 17.04.

Dnevni dogodki

× **Nacionalna ura.** Ob 19.30 bo predaval književnik Miloš Crnjanski: Spomini na Barthouja. Prenos iz Beograda.

× **Železnica St. Janž—Sevnica.** 25. septembra je bila v Beogradu v gen. direkciji drž. železnice licitacija za oddajo 8 km dolgega odseka nove proge St. Janž—Sevnica, a včeraj je bil tudi že odobren kredit za zgraditev tega dela proge v skupnem znesku 12.280.032,42 Din, za kolikor je delo izločevala ljubljanska tvrdka Dukič in drug. Z odobritvijo kredita je torej potrjena oddaja del in sedaj je treba samo še podpisati pogodbo, nato pa gradbeno podjetje takoj prične z od vsega prebivalstva tako željno pričakovanimi deli.

Samo še nekaj dni potrpljenja in videli boste najaktualnejši film sedanjosti, najnovejši film o zadnjem cesarstvu na črnem kontinentu!

Abesinija 1935

Radi ogromnega zanimanja in stalno razprodanih predstav tega filma v Beogradu in Zagrebu se je premiera

v kinu Sloga

zavlekla za par dni!

× **Prošnja usmiljenim srcem.** Danes bo obhajal 87. rojstni dan obubožan bivši trgovec, ki je med svetovno vojno izgubil vse svoje premoženje in živi danes v največji bedi. Prosimo gg. trgovce in vsa usmiljena srca, da prisrčno starčku na pomoč bodisi v denarju ali blagu. Zlasti gg. trgovce vljudo prosimo, da ne odrečejo njegovi prošnji in mu prisrčno na pomoč. Vsa darila bodisi v denarju ali v blagu sprejema naša uprava v nebotičniku in v Mariboru pod šifro »87letni starček«.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Četrtek, 10. oktobra. Katoličani: Frančišek B., sp. Pravoslavni: 27. septembra, Kalistrat.

DEZURNE LEKARNE

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6. Hočevar, Celovška cesta 62; Gartus, Ljubljana-Moste, Zaloška cesta 18.

* **Redukcija plač in »Dobrodela tombola«**
Mestna občina je pripravila za svojo tombolo nad 200 dobitkov, med katerimi je nekaj prav dragocenih in lepih, kakor oprema za spalnico, moško kolo, fotografski aparat, več ton premoga, 4 m³ drv, lepa moška obleka, blago za žensko obleko, voziček živit itd., tudi manjši dobitki so lepi in praktični. Kljub temu je bilo do danes razprodanih tako malo srečk, da bi bili s temi kriti komaj stroški »Tombole«. — Občinstvo zato prosimo, da vsaj v teh dneh pridno posega po srečkah in s tem pripomore mestni občini do zadovoljivega uspeha tombole. Pri tej prireditvi mestne občine ljubljanske ne sme veljati kot izgovor, da je nakup tudi le ene srečke za 2 Din nemogoč radi redukcije plač uradniku, kateri izgovor skušajo izrabljati tudi ljudje, ki od te redukcije niso bili niti najmanj prizadeti. Zato apeliramo pri tej tako važni humanitarni prireditvi tudi na vse državne nameščenke, da naj vsak vsaj 2 Din žrtvuje za nakup srečke in tako pripomore k vsaj primernemu efektu »Dobrodela tombole«, ker je med podpiranci tudi veliko število otrok, katerih starši so slabo plačani najnižji državni uradniki in uslužbenici.

* **Filmsko predavanje SPD.** Drevi ob 20. bo predvajala v Delavski zbornici ga. Ana Escherjeva filme, ki jih je posnela v Španiji, Grčiji in na polotoku Sinaju. Opozorjamo planince in prijatelje lepe narave na to zanimivo prireditev. Cene vstopnic so: sedeži po Din 6.—, stojšča po Din 3.—. Dobe se v predprodaji pri SPD (tel. 2963), zvečer pa od 19.30 in dalje pri blagajni v Delavski zbornici.

* **Šentjakovski gledališki oder** otvori svojo letošnjo sezono v soboto 12. t. m. ob 20.15 uri z Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarji«. Legionarji so predigra k »Rokovnjačem«. Pri predstavi sodeluje ves ansambel odra. V glavnih vlogah pa nastopajo dame: Ervina Wrischer-Petrovičeva, Černičeva, Bučarjeva, Šubičeva in gospodje: Hanžič, Lavrič, Karus, Magdin, Moser, Milčinski, Urbič in Vizjak. Za predstavno je preskrbela uprava deloma novo scenerijo in novo opremo. Prav tako so se nabavili novi udobni sedeži. Predprodaja vstopnic od sobote dalje. Cene znižane od 10 Din navzdol.

* **Danes poje Kiepara v kinu Slogi.** Eden najboljših in najpopularnejših svetovnih pevcev, slavni tenorist Jan Kiepara gostuje danes v kinu Slogi. Pel bo v prekrasnem filmu »Pesem z neba«, ki je žel po svetu take triumfe, da je Kiepara na osnovi teh uspehov dobil ponudbo in angažma v Ameriki. V filmu nastopi in poje tudi njegova žena, znana pevka Martha Eggerth, ki jo kinopublika enako obožuje. Za smeh in kratak čas skrbita v filmu komika Paul Hörbiger in Paul Kemp, kar pove toliko, da bo zabave in razvedrila dovolj za vsakega.

* **Premiera filma »Abesinija 1935«** je morala biti za nekaj dni preložena, ker žanje film v Zagrebu in Beogradu take uspehe, da so že 10 dni vse predstave razprodane. Ljubljanska publika naj zatega-

Kar je gnilega, naj odpade!

Kakor nam poročajo, so nekatere organizacije državnih nameščenecv sklenile v svojih resolucijah med drugim tudi to, da bodo odslej, ko so uradnikom bili znižani prejemki, primorani odpovedati slovenske revije, časopise in ja tudi leposlovnih knjig ne bodo več mogli kupovati.

Ni nam znano, v kakšni obliki so organizacije to svojo odločitev izrazile, toda po reakciji med našimi književniki sodeč gre za p.aveati bojkot slovenske knjige. Mogoče je bila ta odločba tako nerodno stilizirana, da so nekateri književniki čutili potrebo, opozoriti na posledice, ki bi jih imel tak bojkot za ves slovenski narod in posebno še za tiste, ki so se sami odločili za bojkot slovenske knjige.

Dejstvo je, da so nekateri naši kulturni tvorci napisali svoje izjave, v katerih opozarjajo na usodne posledice takega bojkota, če bi se izvedel dosledno.

Trdo drugo dejstvo je, da so se prejemki naših državnih nameščenecv znižali, pri nekaterih celo zelo občutno. Zaradi tega so državni uradniki primorani, da štedijo. Štediti pa morajo na vseh koncih in krajih. Nekateri se bodo odpovedali cigaretam, drugi kavarni, tretji morda dragemu časopisju in izdatkom za boljše perilo in obleko itd. Čisto gotovo je, da bodo mnogi revidirali tudi svoje izdatke za revije in knjige raznih založb, katere so naročili, ko so bili njih prejemki večji.

Če so uradniki sklenili, da se je treba odpovedati revijam in knjigam, gre po našem mnenju za vse one revije in knjige, katere ravno naš uradnik lahko pogreša. Ne moremo si misliti, da bi bil naš uradnik tak slab, da bi si dal od svoje organizacije diktirati glede svojih osebnih kulturnih potreb. Poznam uradnike, ki so tako organsko zraščeni z umetnostjo in slovensko besedo našega Otona Župančiča, da bi se raje odpovedali vodi in kruhu, kakor da bi se odpovedali njegovi besedi. Tako je tudi z umetnostjo Ivana Cankarja, Alojza Gradnika, F. S. Finžgarja itd.

Če so med našimi državnimi uradniki tudi taki, ki nimajo potrebe po nobenem izmed naših tvojih umetnikov, potem tem uradnikom ne bo težko odpovedati revije ali se vzdržati nakupa slovenske knjige. Taki ljudje so namreč suhe veje na našem kulturnem drevesu. Ne bodo se odpovedali niti cigaretam niti kinu, ne obleki in evičku, temveč najprvo in samo knjigi, katero so doslej kupovali kot nekaki kulturni snobisti. Slo jim je le za to, da so lahko rekli, da so naročili na to ali ono zbirko knjig in da imajo na svojih policah Cankarja, Župančiča ali Šekspirja, vezane v usnje z zlato obrezo. Od teh so imeli dobiček samo založniki.

delj še malo potrpi, kajti uprava kina Sloga je podvzela vse korake, da bo film še ta teden v Ljubljani.

* **Ljubljanski Sokol obvešča** svoje članstvo, da je preminul njega dolgoletni član brat Alojzij Pirnat. Odposlanstvo društvene uprave ga bo spremilo na poslednji opti, ostalo članstvo pa vabimo, da se pridruži odposlančcem. — Zbirali se bomo v četrtek 10. t. m. ob pol 3 pred mrtvašnico splošne bolnice. Obleka civilna in znak. Blagopokojniku časten spomin. Uprava.

* **Društvo »Tabor«** vabi svoje člane in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo komemorativnega sestanka, ki se bo vršil danes v kem. predavalnici na realki ob pol devetih zvečer, posvečen prvi obletnici tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. — Odbor.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Danes ob 16, 19.15 in 21.15 poje

Jan Kiepara

Najslavnejši sodobni tenorist in oboževanec ljubiteljev lepega petja v velefilmu

Pesem z neba

MARTHA EGGERTH, PAUL KEMP, PAUL HÖRBIGER in drugi.

Danes najnovejši Foxov zvočni tehnik!

Maribor

△ **»Sovražna«** letala nad Mariborom. V soboto 19. t. m. bodo priplula nad Maribor »sovražna« letala in uprizorila na Maribor »plinski« napad. Ob tej priliki bo prvič stopil v akcijo novo osnovani odbor za obrambo prebivalstva pred plinskimi napadi. Podrobnejša navodila za to priliko bodo še izdana.

△ **Krst brezmotornih letal.** Prihodnjo nedeljo 13. t. m. ob pol 15. uri bo na Težnem svečana krstitev treh brezmotornih letal, ki so jih zgradili mariborski ljubitelji jadralnega letalstva. Po svečanosti bo miting brezmotornih letal. Za prireditev vlada med mariborskimi športniki veliko zanimanje.

△ **Velike vaje gasilcev.** Za nedeljo 13. t. m. dopoldne pripravljajo mariborski gasilci velike jesenske vaje, ki bodo izvedene na vseh objektih starega mariborskega grada.

△ **Varaždinski sportniki v Mariboru.** V nedeljo dopoldne bo na igrišču »Železni-

Ne moremo si misliti, da bi bili taki lažni konsumenti slovenskih kulturnih dobrin pri nas v večini med državnimi uradniki.

Kako pa s listini, ki so z našo slovensko kulturo res v organski zvezi in rasti? Le ti se bodo brez dvoma odpovedali vsemu prej nego kulturnim dobrinam. Kajti brez njih ne morejo živeti. Štediti bodo začeli pri drugih izdatkih.

Sklep, da se je treba odpovedati knjigam in revijam, si je treba zaradi tega tolmačiti drugače. Ta odločitev našega razumnosti ni morda dokaz, da je naša uradniška plast le v lažni, samo mehanični zvezi z našo kulturo, ta odločitev marveč dokazuje, da so naši državni uradniki mnenja, da je v naši knjižni produkciji mnogo ljulike in plevla. Da ni vse zlato, kar se na tem področju sveti, da ni vse kulturna in obrazovna dobrina, kar neki založniki nudijo našemu uradniku za čisto kulturno dobro. Vsi vemo, da je založnikom in knjigarnam predvsem za dobiček, in sicer za masten dobiček. Vsi vemo, da je slovenska knjiga draga, da celo zelo draga. In kdo pobere dobiček? Morda avtor? Naš kulturni tvorec? Nikakor ne. Spominimo se le na izjavo Otona Župančiča v anketi beograjske »Politike« o krizi naše knjige. Župančič je tedaj približno izjavil: »Kakšna kriza! Poglejte naša založništva. Vsa delajo z velikimi dobički. In rastejo iz leta v leto kakor gobe po dežju!«

Za nas tiči zajec v tem grmu.

Naši pisatelji in resnični tvorec kulturnih dobrin ne smejo iti po kostanj v žerjavico za tiste, ki so jim kulturne dobrine lanski sneg. Uradniki naj vztrajajo pri svoji odločitvi, le dodobra naj se pomenijo še med seboj, kaj so kulturne dobrine in kaj je lažna kultura. In v skladu s tem naj odpovedo vso lažno »kulturno« navlako, katero jim vsiljujejo s pomočjo najmodernejših reklamnih trikov nekatera naša založništva, zlorablajoč pri tem dispozicijo naše inteligence za dobro knjigo in kulturne vrednote, zlorablajoč posredno tudi svojo politično moč in vpliv.

Skratka, odločitev za bojkot knjige, revije in časopisa naj se obrne na pravi naslov, naj naperi svojo ost v pravo smer in naši resnični tvorec kulturnih dobrin se bodo na ta način znebili najbolj nevarnega tekmeča, ki je tvorec lažnih kulturnih dobrin in po mastnem dobičku hlepeč njih založnik. In naše resnične kulturne vrednote bodo obenem rešene, kajti nevarnost je velika, da jih šund zadušijo.

Odločba uradništva glede revij in knjig je torej opozorilo, da je nekaj gnilega, toda v splošnem ne med uradništvom, temveč v marsičem od vsega, kar se danes že ponuja našemu uradništvu za čisto in sveto kulturno vrednoto.

čarja» lahkoatletski dvoboj med atleti varazdinske »Slavije« in mariborskega »Železničarja«.

△ **Saharincek in kamenčki...** Studeniški orožniki so aretirali 28 letnega delavca Antona V. iz Moravcev pri Ljutomeru, ker je po Studenčih prodajal utihotapljeni saharin in kresilne kamne. Pri zaslišanju pa so orožniki ugotovili, da je Anton V. tudi nevaren tat in vlomilec in da ima na vesti že več kaznivih dejanj. Zato so ga oddali sodišču.

△ **Zopet prvenstvo.** V nedeljo popoldne bo na igrišču »Železničarja« prvenstvena nogometna tekma med LSSK »Mariborom« in SK »Železničarjem«.

△ **Narodno gledališče.** Četrtek 10. okt. ob 20. uri »Izdaja pri Novari«. Premiera. Red A. — V petek 11. oktobra: Zaprti. — Sobota 12. oktobra ob 20. uri: »Bratje Karamazovi«. Red B. — Nedelja, 13. oktobra ob 20. uri: »Tartuffe«.

△ **Zasačena kurja tatica.** Posestniku baronu Twicklu Hubertu v Krčevini so zadnje čase kar druga za drugo izginjale iz kokošnjaka rejene kokoši. Po naključju pa je okradeni baron prišel tatu na sled. — 35 letna delavka Kunigunda S., ki je bila pri njem v službi, je vsak večer vzela s seboj po eno ali več kokoši, ki jih je nato prodala na trgu. V teku nekaj tednov je ukradla 28 kokoši v vrednosti 1700 Din. Tatinsko Kunigundo so orožniki aretirali in predali sodišču.

△ **Nekoliko statistike.** Izmed članstva mariborske sokolske župe se je udeležilo izleta v Sofiji 51 članov in 43 članic. Na izletu v Taboru sta župo zastopala 2 člana. Taborjenja v Bohinju se je udeležilo 30 pripadnikov. Na tečaj v COS je bil poslan en član, župni izpit pa sta napravila 2 člana.

△ **V nedeljo zvečer »Tartuffe«.** To je izvrstna Moliérov komedija, ki s fino satirico ostjo biča svetohlinstvo. Ob premieri v Narodnem gledališču je splošno ugajala in je bilo smeha na pretek. Veljajo bloki.

△ **Kaj vse krađejo.** Včeraj popoldne je nekdo v veži Krekove ulice 5 razstavil kolo pekovskemu pomočniku Antonu Miklavcu ter samo s sprednjim kolesom izginil. Ne navadno tatvino je lastnik kolesa javil tukajšnji policiji.

△ **Grajski kino.** Danes krasni film, poln lepega petja in mlade ljubezni »Pot do srca«. V glavnih vlogah Charlotte Suza in Hans Söhnker.

Kino Union: Danes največje monumentalno filmsko remek delo: »Stari in mladi kralj«. Grandiozna vsebina, igra in režija. V glavnih vlogah Emil Jannings, Leopoldina Konstantin in Georg Aleksander.

Celie

■ **Volitev članov v upravni odbor »mestnega avtobusa«** bo po § 4 na prihodnji seji mestnega sveta 18. oktobra.

■ **Fantovski pretep.** Včeraj ob 10. so pripeljali v tuk, bolnico 24-letnega Čonča Jurija iz Sv. Trojice pri Rog. Slatini. Ko so fantje bili na ponočnem vasovanju, so se ponoči med sabo sprli, pri čemer je zadal

Perkovič Ivan z nožem Čonču Juriju nič manj kot 10 ran v prsa, hrbet in roko. To so posledice fantovske nesloge in nepravilne vzgoje po nekaterih naših vaseh.

■ **Zlobnost.** Pretekli petek zvečer je neznan pobalil prerezal vrvi, s katero je bil privezan težak splav na Savinji, last g. Jeraja Ivana, lesnega trgovca iz Niške vasi ob Rečici. Splav se je pri Tremarjih zadel v most in se razbil, da se je ves les razgubil in ga je deroča Savinja odnesla. Lastnik je prizadet za Din 4.000.—

■ **Čitajte in širite** najcenejši slovenski dnevnik »Glas naroda«. Naročila sprejema tudi podružnica Prešernova 6/I.

■ **Dijaški kuhinji** je darovala ga. Ana Plesirčnik, restavratorka »Evrope« Din 150 namesto venca na grob pok. prote Čudiča.

■ **Zveza kmetskih fantov in deklet,** Pododbor v Celju, ima v nedeljo 13. t. m. redno sejo.

■ **Požar** je terek ob 20. uri nenadoma izbruhnil v Seščah pri St. Pavlu. Do tal je pogorela hiša posestnice Novak Helene. Če ne bi bilo urnih gasilcev, bi bila v nevarnosti še druga poslopja. Škoda bo krita z zavarovalnino.

= Sport =

Ping — pong

Marinko Maks (ZSK Hermes) prvak Dunavske banovine.

V soboto in nedeljo je bil v Pančevu odigran table-tenis-turnir za prvenstvo Dunavske banovine. Turnirja, ki se je vršil pod pokroviteljstvom min. za fizično vzgojo naroda g. Komnevičeva, se je udeležilo izredno veliko število tekmovalcev (87 iz Novega Sada, Osijeka, Beograda in Pančeva).

Na tem turnirju sta nastopila tudi dva igrača ZSK Hermes. V tekmovalstvu gospodov za prvenstvo je zaslužen in dokaj gladko zmagal Marinko Maks (Hermes), ki je v finalu gladko z 2:14 in 22:20 odpravil Steina, ki je nedavno na Bledu s 3:0 porazil drž. prvaka Heksnerja. Drugi je bil Stein, 3. Kone (lanski zmagovalce), 4. Dresler (prvak Vršca). V bou-bleu gospodov sta zmagala Stein-Kone. 2. Marinko-Kavčič (Hermes). V singlu dam pa je zmagala gđe. Alaker (Subotica). 2. Bugarski. Pri tekmovalstvu moštev je zmagal Pančevski. Hermezana pa sta zasedla tretje mesto, ker jima je manjkalo še tretji igralec v moštvu.

Strelske tekme

Združene strelske tekme ljubljanskega strelskega okrožja in Slovenskega lovskega društva, podr. Ljubljana, ki so se vršile dne 5. in 6. t. m. so bile radi deževnega vremena toliko skrajšane, da se je vodstvo odločilo iste podaljšati na nedeljo dne 13. t. m.

V nedeljo 13. t. m. se nadaljujejo tekme s programom od 6. t. m.

Ekipe strelskih družin, ki tekmovalnega streljanja niso dokončale se opozarjajo, da pošljejo svoje strele v svrhu nadaljevanja tekmovalja takoj jutraj. Vse ostale družine, ki se tekmovalja radi deževnega vremena niso udeležile se naprošajo, da pošljejo svoje strele, oziroma prijavijo ekipe čim prej, ker bodo iste tekmovalce po vrstnem redu prijave.

V programu navedeno število dragocenih predmetnih daril se je zvišalo na dvojno število, tako da bo vsak boljši strelcec lahko dosegel dragoceno darilo.

Enako se naprošajo strelci-lovci, da se tekmovalja udeležijo že dopoldne, ker se na podlagi prispelih številnih prijav pričakuje za popoldne velik naval.

Razglasitev uspehov streljanja in razdelitev nagrad se vrši ob 21. uri zvečer pri Slamiču.

Sokolstvo

Načelnštvo Sokol. župe Ljubljana sklicuje v nedeljo 13. t. m. ob 9 v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru sejo zbora društvenih načelnikov in načelnice. Ker bodo na dnevnem redu važne zadeve glede nadaljnega tehničnega dela za bodoče leto, je udeležba za vse strogo obvezna. Vsi udeleženci naj prinesejo s seboj tudi telovadno obleko, ker bo popoldne predelava prostih vaj. Zdravo!

Sokol Ljubljana-Vič priredi v soboto 12. t. m. ob 20 v dvorani Sokolskega doma »Koroški večer« s pestrnim sporedom. Članstvo in prijatelji društva vljudo vabljeni. Vstop prost. Zdravo!

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

12. oktobra sobota: Direktor Čampa. Izven. 13. oktobra nedelja: Tuje dete. Izven.

OPERA

12. oktobra sobota: Pepelka Angelina. Premijera. Red A.

Radio

Četrtek 10. oktobra

Ljubljana: 12.00 Verdi: Requiem (plošče), 12.45 Vreme, poročila, 13.00 Čas, obvestila, 13.15 Verdi: Requiem (plošče), 14.00 Vreme, borza, 18.00 Koroške pesmi (Zbor koroških Slovencev), 18.40 Kulturna pomoč našim narodnim manjšinam (dr. Arnež), 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 Nacionalna ura, 20.00 Na smrt obsojeni! (Ustoličenje, slušna igra), 21.00 Gospodski sen: Prolog (poje Be-tetto) s spremljevanjem radijskega orkestra, 21.30 Radijski orkester, 22.00 Čas, poročila, spored, 22.15 Radijski orkester.

Gospodarstvo

DN o razvoju svetovne proizvodnje

Gospodarski odsek Društva narodov je objavil statistične podatke za dobo 1. 1925 do 1. 1934 in prve mesece 1935, ki se nanašajo na svetovno proizvodnjo in cene. Iz teh podatkov posnemamo:

1. Gospodarska aktivnost, ki je pričela v 1. 1932, se je v letih 1933 in 1934 nadaljevala. Prav tako pa so zlasti v letu 1934 cene v posameznih državah nekoliko poskočile v domači valuti, dočim so cene v zlatu za malenkost popustile. Tudi se je v znatnejši meri omilila brezposelnost. Celokupna svetovna proizvodnja pa se je vendar zmanjšala, količina mednarodne trgovine pa se je za to dobo povzpela od 3 na 4%.

2. Agrarna proizvodnja je bila, kakor smo že poročali v včerajšnjem našem članku, stabilna do 1. 1934, ko je padla za 3% deloma zaradi suše, deloma zaradi različnih omejitev proizvodnje: države izvoznice so namreč zmanjšale posevne ploskve žitaric, povečale pa svojo živinorejo. Države, ki pa so dotlej uvažale pšenico, so v tem času znatneje povečale pridelovanje krušnih žitaric. Proizvodnja sirovin, ki se je v 1. 1933 povečala za 13%, je doživela v 1. 1934 porast za 12%, kar odgovarja razmerju z industrijsko produkcijo.

3. Svetovna industrijska proizvodnja, ki se je v 1. 1933 izboljšala za 13%, je porasla v 1. 1934 za 12%, kar pa še zmeraj predstavlja 16% manj, kakor je znašal nivo v dobi 1925 do 1929. V prvi polovici letošnjega leta se je indeks industrijske proizvodnje uvrstil na 90 in če k temu prištejemo še živahno industrijsko produkcijo Rusije, je celo porasla na 106. Vendar pa še ni dosegel rekordnega indeksa v 1. 1929, ki je znašal 112.

Če primerjamo razvoj svetovne proizvodnje z razvojem svetovne trgovine, moremo ugotoviti, da nista napredovali z enakim tempom; indeks svetovne trgovine je namreč še vedno za 15% pod indeksom v dobi 1925 do 1929.

4. Različne avtoritativne in avtarktične mere, ki so jih v domači proizvodnji pričele uvajati posamezne države so namreč kljub nezmanjšani produkciji nepovoljno vplivale na razvoj mednarodne trgovine. Tako je zlasti značilno, da je mednarodna trgovina v 1. 1934 celo nižja od trgovine v 1. 1932, ki je bilo kritično leto v razvoju gospodarske depresije.

5. Poleg navedenega prikazuje statistike gospodarskega odseka DN, kako nepovoljno so vplivali na gospodarski razvoj klirinški sporazumi. V dobi 1929 do 1932 se je proizvodnja sirovin, namenjenih za industrijsko predelavo, znižala za 27%. Kar tiče manufakturnih proizvodov je padla proizvodnja v 1. 1929 do 1932 za 30%, trgovina z manufakturnim blagom pa za 42%. Kriza je torej težje prizadela tiste industrije, ki delajo za izvoz, nego one, ki delajo za domače tržišče. V 1. 1934 je tozadevna proizvodnja za 24% nižja od proizvodnje v 1. 1929, trgovina pa kar za celih 36%.

6. Živahnost industrijske proizvodnje je bila počeni z 1. 1933 različna v posameznih državah. V državah zlatega bloka je nazadovala zavoljo deflacijske politike. V USA pa je zavoljo valutnih izprememb in načrtnega gospodarstva doživela precej velik polet, vendar pa je še zmeraj nižja od one v 1. 1933. V tej dobi se je tudi v znatnejši meri poživela delavnost v Italiji in Nemčiji zavoljo državne intervencije, vendar pa je indeks industrijske proizvodnje še vedno nižji od indeksa v 1. 1929.

Usodni padec cen se je deloma ustavil v 1. 1933. V državah z nestalno valuto so pričele poraščati cene že 1. 1932, v državah zlatega bloka pa so na razvoj cen vse do 1. 1935 v precejšnji meri vplivali deflacijski ukrepi. Prejšnja nesorazmernost v cenah se je že v 1. 1933 nekoliko izboljšala, tako so n. pr. precej porasle cene sirovinam v primeri s cenami izgotovljenih proizvodov.

O zastrupljenih pri perutnini

naše gospodinjice navadno niti ne sanjajo, čeprav se rado primeri, da oboli večje število perutnine hkratu in imamo vtis, da gre za kužno bolezen, pa je bila v resnici perutnina zastrupljena. Iz zlobnega namena pri nas gotovo ni mnogo zastrupljenj, dosti pa iz neprevidnosti, saj na perutnino n. pr. že večja množina soli deluje kot strup. Oštankov zelo slanih jedil torej ne smemo dajati perutnini. Večkrat se perutnina zastrupi s fosforjem, ki smo ga nastavili podganam, prav tako pa tudi z arsenikom. Po naključju se pa perutnina zastrupi predvsem z zrnatno hrano, ko perutnina dobi razne rastlinske strupe, kakor n. pr. rženo snet itd. O tej stvari in zanimivi snovi je pričel naš znani strokovnjak dr. Kocjan Leon v mesečniku »Rejec malih živalic« objavljati obširno razpravo, kjer navaja ugotovitve in kazni za zastrupljenje, prav tako pa tudi protistrupe. Če je n. pr. perutnina zastrupljena s preslano jedjo, ji damo mnogo vode. Sploh je ta izvrstno urejevana revija polna zelo poučnih člankov, ki poleg rejcev najrazličnejših malih živali zanimajo vsako gospodinjico in prijatelja živali, saj prinaša v vsaki številki celo daljše članke o kanarčkih, ki jih prav mično piše Joža Kelnarič. Septemberska številka bo pa poleg perutninarjev in prijateljev kanarčkov razveselila tudi golobarje, rejce kuncev, ovac in koz ter akvariste, prav posebno pa tudi prijatelje psov, saj nam F. Gorlup daje že v večih številkah prav podrobna navodila za njih dresuro.

Zadruga in nova uredba o kmetijski zaščiti

Člen 4. nove uredbe o zaščiti kmetov z dne 5. oktobra t. l. določa, da predpisi te uredbe ne veljajo za terjatve kmetijskih zadrug in njihovih zvez, temveč veljajo predpisi, ki jih določajo zveze zadrug in jih odobri kmetijski minister. Predpisi te uredbe se poslužujejo

kmetije, zadolženi pri zadrugah lahko samo v primeru, da jim to odobri zveza zadrug.

Kakor vidimo, veljajo za zadruga in njihove dolžnike lahko določila na podlagi katerih so zveze zadrug letošnje spomlad sestavile poseben odplačilni načrt. Toda, ker je prejšnja uredba razveljavljena, bodo morale Zveze zadrug pač sestaviti nov odplačilni načrt, odnosno predlagati ministru za kmetijstvo, da odobri dosedanjega še enkrat, tako, da bo veljal tudi po novi uredbi.

Brez dvoma bodo zadruga, oziroma njihove zveze šle do skrajnosti na roko zadolženim kmetom, upoštevaje pri tem tako težke gospodarske razmere, kakor tudi intencije zakonodavca. Seveda pa bodo mogle zadruga nuditi ugodnosti zadolženim kmetom v škodo upnikom-vlagateljem samo v toliko, v kolikor bodo upniki na to pristali odnosno, v kolikor jim bo država povrnila nastalo škodo. Tu bi prišlo predvsem v poštev nizke obresti in odpisi dolgovi, ki jih predvideva uredba za odnose med kmeti in zasebni upniki ter nezadružnimi delničarji zavodi.

Izšla je nova uredba o kmetijskih dolgovih. Nekaj načelnih stališč k novi uredbi smo objavili že v včerajšnjem uvodniku. Posamezne točke pa bomo postopoma objavljali s potrebnimi pripombami in komentarjem ter pojasnili, tako da bodo prizadeti kmetijski gospodarji našli v teh poročilih zadostna pojasnila.

Gospodarske vesti

— Amerika odpovedala kredit Abesiniji in Italiji. Državna banka za izvoz, ki je bila lani ustanovljena na inicijativno vlade, da financira ameriško trgovino z drugimi državami, je objavila svoj sklep, da v bodoče ne da več nikakih kreditov za trgovino z Italijo ali Abesinijo.

— Kongres Glavnega zadrugnega saveza. Po sklepu poslednje plenarne seje upravnega odbora GZS v Zagrebu bo letošnji kongres v Osijeku v dneh od 26. do 27. t. m. Glavna organizacijska dela za pripra-

vo kongresa vodi Osrednji savez hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu.

— Zborovanje dolžnikov iz vse države. Pod predsedstvom bivšega ministra dr. M. Kozulja je bilo predvčerajšnjim v Beogradu veliko zborovanje dolžnikov, na katerem so posamezni govorniki podčrtavali težak gospodarski položaj v državi. Sprejeta je bila tudi obširna resolucija, ki navaja v posameznih točkah predloge za omiljenje težkega gospodarskega stanja.

— Promet Poštne hranilnice v septembru. Po podatkih za september se je število vlagateljev povečalo za 4070 na 350.904. Hranilne vloge pa so narasle za 5% na 8242 milijona Din. Število čekovnih računov je naraslo v septembru za 86 na 25.201, promet pa je padel od 6597'6 na 5823'75 milijonov dinarjev.

— Zasedanje gospodarske Male antante. Posamezni odbori so že pričeli s svojim delom, ki je v zvezi z zasedanjem gospodarske sveta Male antante v Beogradu.

— Poljski zadrugarji v Dalmaciji. Skupina poljskih zadrugarjev, ki je na svoji ekskurziji po naši državi posetila najprej Slovenijo, je te dni prispela v Dalmacijo. Tu so bili bratski zadrugarji prav pristrano sprejeti in so si ogledali vse tamošnje zadrugne ustanove.

— Porast obrtniških obratov v Mariboru. Tekom meseca septembra je bilo v Mariboru izdanih 14 dovoljenj za obrtni obrat, dočim je bilo objavljenih 7 obratov.

Borzna poročila

Curij, 9. oktobra, Beograd 7—, Paris 20'2475, London 15'0625, Newyork 307'25, Bruselj 51'85, Milan 25'05, Madrid 41'95, Amsterdam 207'70, Berlin 123'50, Dunaj 57'30, Stockholm 77'65, Oslo 76'65, Kopenhagen 67'25, Praga 12'75, Varšava 57'8250, Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'6350, Buenos Aires 0'8350.

Elegija na kraljevem grobu

Ob prvi obletnici mučeniške smrti Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja

1. Na Oplencu — v hramu božjem, — ki mu kupole obsejajo solnični valovi in ki ob njem pošumevajo kraljevski nasadi, leži in počiva in sanja svoj večni sen naš Mrtvi Kralj.

Koliko veličastne lepote je nagromadene v tej hiši Gospoda nebes in zemlje! Tukaj je izražen spoj dveh svetov: sveta, ki odмира in sveta, ki večno živi. Iz tega sveta, ki večno živi, prihajajo solnični valovi, iz onega, ki se krusi, se oglašajo pošumevanje nasadov: kakor bi se pesem nevidnih duš in vzdihli ranjenih src dvigali od tal do nedoglednih in nepremerjenih solničnih višav.

In v tem hramu božjem vise ob mramornatih stebrih stare in slavne srbske vojne zastave, ki so Aleksandrovo vojsko vodile do končne zmage. V osvobojeni in zedinjeni domovini jih je zmagovalac in vrhovni poveljnik zamenjal z novimi jugoslovanskimi trobojnicami, ki poslej ponosno vihrajo na čelu naših polkov, čakajoč, kam jih povede usoda.

One stare in slavne zastave na Oplencu nad grobom zmagovalca in vrhovnega poveljnika pa nemo ponavljajo in razglašajo božjo besedo: »Od roda do roda bodo povpraševali po njihovem imenu!«

2. Po imenu teh, ki tukaj počivajo: po imenu junakov in graditeljev bodočnosti velike domovine in svobodnega naroda!

Iz svetišča drže navzdol stopnice v polmračno kripto. Na desni, kjer miglja večna luč, je položena kamenita plošča. Samo ta nas loči od Njega, ki je pred letom dni omahnil v objem nasilne smrti. Samo mrli kamen trga plamene vroče ljubezni, ki spajajo dva svetova: živo življenje in mrtvo življenje! Samo kamen trga in utrinja plamene vroče ljubezni, a jih ne more ne pretrgati in ne utrniti, ker je ljubezen jačja od smrti in sije in žari tudi skozi kamen.

In ta kamen — kakor bi bila v njem ponazorjena vsa peza življenja, kakor bi bil izrezan iz grebenov alpskih gor, kakor bi ga prinesli iz Soluna nekje ali ga utrgali iz pobočij Kajmakčalana, da nam sedaj tukaj zastira poglede iz oči v oči. In da nam tukaj govori. Mrli kamen govori o živem in mrtvem življenju!

Toda naša ljubezen je tako silna, da prodira pamenito ploščo in objema Mrtvega Kralja z svojo močjo.

Ko so ga pred letom dni zadeli smrtonosni streli, je Njegovo srce zastalo v poslednjem utripu in se je Njegova duša izlila v poslednjo zapoved. In sedaj strmimo nad ogromnostjo strašne nesreče in čakamo, kdaj se izproži ta poslednji zastali utrip Njegovega srca in kdaj nas zdrami iz omotice grom poslednje zapovedi. Tako veliko in apostolsko je bilo Njegovo poslanstvo — k višku moči in zmagovitih uspehov stremelo — da še ni odjeknil poslednji utrip mrtvega srca in da se še ni v poslednji krik izlila živa duša, drhteča na onemelih ustnih. Ne govori samo kamen, govori temveč tudi srce, govori duša!

3. Brod, ki je po viharjem in razburkanem morju pripeljal Mrtvega Kralja v domovino nazaj, je pristal v Splitu. Ne, ni pristal v luki, ni pristal v penecem se morju — odpлавil je dalje: od duše do duše, od srca do srca! Samo rakev so izložili tam in v tej rakvi truplo Mrtvega Kralja. A od duše do duše in od srca do srca je še kakor blisk in grom zastali poslednji utrip Njegovega srca in poslednji krik Njegovog žive duše, drhteča na onemelih ustnih. Zgodilo se je čudo, ki mu enakega ne vem: Mrtvi Kralj, doslej prvi in edini, se je preobličil v vseobčo belečino in v strašno zavest narodove nesreče. In to vem z vso gotovostjo, da je brod smrti zarezal krvavo brazdo v vsako sokolsko dušo in v vsako sokolsko srce!

Rane so odprte, nezaceljene, nezaceljive. In kamen kriči, in utrip srca in krik duše vprašuje: Kdaj pride zadoščenje ponižani pravici, kdaj izide dan, ki napolni in pregreje našo zemljo z novim leskom? In moja drša išče poti k Tebi, a Tebe ni več! Da, Ti si, ker se je duša pogreznila sama v sebe in Te je našla v sebi!

4. Ne, nismo Te pozabili, vojvoda, kralj in oče domovine! Sokoli Te nismo pozabili! Gledamo Te pred seboj: odet si v sijaj kraljevskega veličanstva, smehljaj Ti igra okrog ust, visoko čelo Ti preprežajo gube, dokazujoč nam, da Tvoj duh neprestano snuje in išče pogojev trajnega miru med vsemi narodi sveta, da bi se v tem miru tudi naša domovina pognala v ponosen in smel zalet moči, napredka, veličine in slave! Tvoj duh snuje naprej. Sokoli prevzemamo to snovanje nase.

Sokoli nismo pozabili svojega sokolskega Kralja!

Iz groba, skozi temo in kamen, prihaja Njegov glas: Vsakdo naj ve, da sta bila samo ljubezen do domovine in zapoved pravice ona nevidna moč, ki mi je ukazala, naj primem za meč. Ta moč ni bila sovraštvo, ki bi ga gojili do kogarkoli! Zakaj samo ljubezen zmaguje, a sovraštvo in zlo uničuje samo sebe.

Gledamo Te pred seboj, kako počivaš od naporov in borb pod isto streho božjega hrama s svojim velikim dedom in s svojim junaškim očetom in ob strani svoje ljubljene matere. In vrline in kreposti Tvojih prednikov in Tvojega slavnega rodu so dobile v Tebi najvišji izraz dostojanstva, plemenitosti, viteštva in junaštva. Velik si, naš si, Kralj si!

In ko si bil v največjem vzponu svojega orjaškega prizadevanja, si s svojo srčno krvjo poskropil semena svoje blagotvornosti in svojih očetovskih skrbi, odšel si od nas Mučenik, da ostaneš med nami Zmagovalac! S Tvojo smrtjo je spojen eden in drugi svet.

Slava Tebi, ki si pod morilčevimi rokami padel v senco smrti, da se preseliš večno živ v zgodovino naroda, ki mu naša sokolska delavnost in zvestoba po Tvoji volji krči pota v novo, deloljubno in svobodno življenje. Slava!

E. L. Gangl

Ljubljana, 29. IX. 1935.

Presunjeni globoke žalosti javljamo, da je danes zjutraj prenehalo biti zlato in plemenito srce naše predobre soproge, mamiče, stare mamiče, sestre, tete in tašče, gospe,

Katine Gorazdove
roj. Demšar

Blagopokojnice bomo spremili k večnemu počitku v četrtek ob 4. uri popoldne iz Nunske ulice št. 19 na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 8. oktobra 1935.

Rodbine:
Gorazd, ing. Leske, Demšar, Ravhekar
in ostalo sorodstvo.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karhopakete dobite pri
I. POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Celuloidne ščite za vrata

naročate pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

Imate

kaj prodati, kupiti
službe
iskati, ponuditi
posojila
zaposeliti, posredovati
stanovanja
iskati, oddajati
potrebujete
hrano, oblatila, knjige, pouk, razvedrila itd. vse
dobite
potom najcenejših
„Malih oglasov“
v „Glasu naroda“

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

INSTRUKCIJE v nemščini daje gospodična začetnikom in konverzacijske odraslim. Cene primerne. Naslov in upravi lista.

POVERJENIKE sprejememo v vseh krajih Dravske banovine kakor tudi drugod kjer se nahajajo slovenske naselbine. Pomudbe je poslati na upravo »Glasa naroda« pod »Dober postranski zaslužek«.

KATEREMU podjetju je potreben Knjigovodja-bilancist-korespondent v slovenskem, srbohrvatskem in delno v italijanskem jeziku, upravniki organizator, strojepisec, večje vseh pisarniških strojev in sploh vseh pisarniških del, naj se obrne na upravo »Glas naroda« pod »Desna roka šefas«.

ZASTOPSTVA dobro idejnih in potrebnih predmetov želi podjeten trgovec. Cenj. ponudbe pod »Poljete« na ogl. odd. lista.

Pred petnajstimi leti

Kakor v vročini omotici se spominjam dni pred petnajstimi leti, ko smo doživljali svojo tragikomedijo na Koroškem. Samo nekaj bežnih utrinkov iz tiste dobe.

Nočni obhodi

Nekaj romantike je bilo v nočnih obhodih, ko smo Slovenci in Nemci hodili po vaseh in utrjevali svoje v veri. Resnici na ljubo moram priznati, da v okolici, kjer sem krožil jaz, nisem imel s strani nemških tekmecev nikoli nobenih nevarnosti. Srečevali smo se noč za nočjo. Kakor sence smo hodili drug mimo drugega, dokler se nekoč ne domisli gospodična domačinka, ki mi je družinčevala na teh nočnih obhodih:

»Dober večer! Zakaj pa tako hitro mimo? Saj smo vendar ljudje...«

»Bog daj!« je malce nezaupno odvrnil nemški zastopnik v lepi slovenščini.

»Kaj niste Nemci?« sem se mu začudil. Mož je odkimal. Povedal je, da je doma z onkraj Drave in Slovenec.

vzgaljal tudi svoje otroke v zagrizeno od-padniškem duhu.

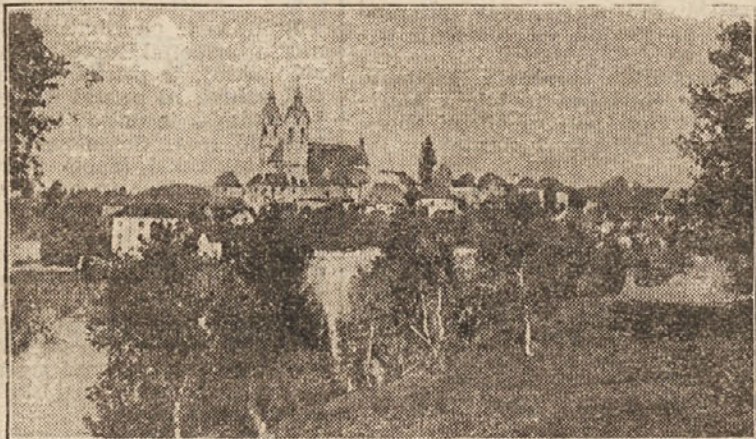
Tako je bila tudi ta njegova hčerka skoz in skoz »Nemka« in ni hotela razumeti nikoli nobene slovenske besede. Na shodu so govorniki seveda ognjevito zastopali slovensko stvar in z vedno novimi dokazi skušali prepričati poslušalce o pravilnosti svojih izjav. Ko je govornik — ne spominjam se več, kdo je govoril — prešel na zbadljivo struno, češ da dekleta rada vidijo slovenske fante, je gospodična K. zardela in jezno vpadla:

»Kranjca pa že nikoli ne!«

»Viš, viš«, se poredno zasmeje kraj nje stara kmetica v rožanski narodni noši, »ali je že tudi ta Slovenka?! Potlej se nam pa res ni treba bati...«

Bili smo kakor slepi...

Zvečer je nekdo potrkal na vrata. Star sivolas in že nekoliko upognjen delavec je stopil v sobo.

Gospa Sveta.

»Samo tega nočem, da bi nam Koroško razdelili...«

Govorili smo dolgo, toda možu ni šlo v glavo, kar sem mu pravil.

»Pa srečno hodita«, se je končno poslovil in izginil v noč. Za njim je bilo čuti samo šum letakov, ki jih je trosil po cesti.

Na shodu

V Borovljah smo Slovenci imeli velik shod. Trg je bil natlačeno poln ljudi. Poleg zavednih Slovencev so bili vmes netopirji: »deutschfreundlich« in tudi ponemčenci, ki niso hoteli spregovoriti do skrajne sile nobene slovenske besede.

Med poslušalci je bila hčerka nadučitelja K., ki je bil slovenskih staršev sin in se je tudi sam čutil Slovenca, dokler mu je pajek predel po črevih. Ko pa je spoznal, da z narodnim izdajstvom zleze lahko malo višje na lestvi, se je strastno prodal in

»Bog daj, sosed! Ali je kaj posebnega?«

»Hm, tako — veste, vprašal bi vas rad nekaj malega...«

»Samo prosim. Kar govorite!«

In mi je začel praviti, kako mu vest ne da miru. Obljubil mi je bil, da bo glasoval za nas, pa se mu zdi, da se je pre-nagilil.

»Zakaj? Saj ste vendar Slovenec po ro-du...«

»Nič ne rečem zastran tega. Toda 25 let že jem nemški kruh, gospod...«

»Kako to?«

»Ker vendar delam v nemški tovarni.«

»Pa tam vas vendar ne plačujejo za vaše slovenstvo ali nemštvo, ampak za vaše delo.«

»Mislite?«

»Strašno težko je to«, se je čez čas izvil iz njega. »Nikoli nam ni nihče nič povedal o tem in zdaj je človek kakor slep. Po pravici vam povem, gospod, da nič več ne vem, kaj je prav...«

Prva slika z italijanske fronte v Eritreji, ki kaže neki italijanski polk na eritrejski planoti. V bližini teče reka Marok, katero so Italijani prvi dan po sovražnostih prekoricali. V ozadju je abesinsko gorovje.

Kako živi abesinski prestolonaslednik Makomen?

14 letnega abesinskega prestolonaslednika Makomena čuva njegov oče kot punčico svojega očesa. Ko so te dni prišli na severni meji Abesinije pokati topovi, je bilo vse pre-skrbljeno, da pride mladi prestolonaslednik čimbolj na varno in ga vihira vojnih spopadov ne bo motila v brezskrbni mladosti.

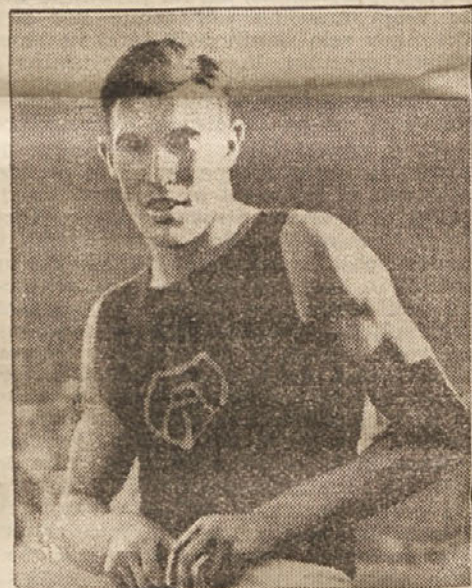
Mlademu princu poteka mladost ob strani njegovega odločnega očeta v največji prijetnosti, vendar pa ne brez vsakih skrbi, kajti večino svojega časa mora princ na željo očeta posvečati učenju jezikov in vojaških veščin. Kadar pride cesar Haile Selasie na kokršnoli ljudsko zborovanje, ali pa govori ob raz-glasitvi kakršnegakoli državnega akta, je ob njegovi strani poleg visokih državnih uradni-kov tudi 14 letni princ, ki je sploh ljublj-enček cesarja in od vsega začetka določen za naslednika na prestolu.

Gostje, ki se udeležujejo intimnih večerij v cesarjevi palači, so ugotovili, da je mladi princ edini, ki sme cesarja tikati. Prav posebno pa je cesarjeva želja, da se mladi princ priuči tudi evropskih manir in običajev. Za duševni in telesni razvoj prestolonaslednika skrbijo trije vzgojitelji, dva Francoza in en Abesinec, tako vestno, da mladenič ves dan nima ene proste ure. Abesinski vzgojitelj ga seznani z običaji in življenjem domovine, s tajnostmi vere in raznovrstnimi jeziki, ki jih govore abesinska plemena. Francoski matematik in jezikoslovec A. Lemoine ob zgodnjih urah poučuje mladeniča v eksaktnih vedah, v ostalem času pa se uri mladi princ pod nadzor-stvom francoskega stotnika J. Ciglija v vseh panogah sporta, v čemer prestolonaslednik najbolj uspeša. Dasi je še tako mlad, je vendar že znamenit sabljač, v boks pa se nihče njegovih let ne upa meriti z njim. Posebno ponosen pa je njegov oče zato, ker je izvr-sten strelec. Kot nagrado za strelske uspehe mu je oče podaril majhen prestol, ki naj ga že v mladih letih seznani z vsemi neprijetno-sti vladanja. Mimo tega je dobil ob očeta tudi majhno cesarsko krono.

Rast in napredek mladega princa moti ena sama okolnost: Nasledstvo abesinskega pre-stola namreč ne zavisí toliko od volje umirajo-čega cesarja, kot pa od trenutnega političnega položaja. V Abesiniji je mnogo pesimistov, ki mlademu princu Makomenu prerokujejo ne baš rožnato bodočnost. Sedanjí cesar ima namreč še starejšega sina, ki je star nekaj čez dvajset let. To je Asfou Vosen, ki se je

moral zavoljo čisto dinastičnih vzrokov oženiti z dvakrat starejšo nevesto. Čeprav se je po-polnoma podredil cesarjevi želji, mu vendar oče ni bogve kako naklonjen. Živi v daljni pro-vinci kot guverner. Vendar pa nanj zelo pa-zijo cesarjevi zaupniki in vohuni, ker je že nekajkrat dal izraza svojemu nezadovoljstvu.

Poleg tega pa se grmadi nad glavo mladega prestolonaslednika še drug temen oblak. Poslednje čase se namreč živahno govori o Lidi Jasu, ki o sebi trdi, da je edino on po rojstvu in dednem pravu upravičen zasesti abesinski prestol, s katerega je bil vržen s pomočjo abesinskega plemstva, ker se je bil oženil z mlado in lepo mohamedanko. Pravijo, da že delj časa živi v jetništvu na nekem gradu blizu Harrara. V znak, da je jetnik, nosi na prsih srebrno verižico. Mnogi Abesinci željno pričakujejo, da pride Lidi Jasu na svobodo. S svojimi pristaši je mlademu prestolonasled-niku nevaren, tako da se bo moral princ Ma-komen z njim resno pomeriti za abesinski pristol.

Nov švedski rekord v skoku ob palici je postavil švedski dijak Ljungberg. Skočil je 4.14 m visoko.

Vojvodski stol in knežji prestol s prizorom ustoličenja.

— Ali ni čudno, gospodična Inge, kako nas življenje peha po svetu? Kje bi si bil jaz, sin prostrane Rusije, kdaj mislil, da bom našel torišče svojega dela na Danskem.

— No, končno vendar ni tako daleč iz Rusije sem k nam, se je posli nasmehnila Inge.

— Pa kakor veste, nisem prišel naravnost.

— Kako naj vem, ki mi tega še nikdar niste povedali, je ponagajala Inge.

— Kaj vam Kid ničesar ne pove?

— O, Kid ne utegne govoriti o takih malenkostih, Kid je vsa zatopljena v vaše delo in vaše probleme in je že sama menda tako polna elektrike, da čisto pozabi na življenje.

Ko je izrekla, se je Inge zdrznila. Saj ni mislila nič hudega, vendar je beseda izzvenela, kakor porog-ljiva obožba. Jens je pobobnal s prsti po mizi, češ:

— Kid je čudovito dekle. Nikdar si nisem mogel misliti, da bi našel žensko, ki bi mi bila duševno tako blizu in vendar. —

Oba sta obmolnila in Inge je nestrpnost pričako-vala, da bo Jens nadaljeval pričeto misel. Toda čakala

je zaman. Jens si je mirno našel cigareto in začel čisto drugje:

— Povejte mi Inge, zakaj niste zadnjič hoteli igrati vloge za moj film?

— Čemu vas pa to tako zanima?

— Rad bi vedel. Sam po sebi vem, da imam za vsako odločitev svoj vzrok, zato upravičeno sklepam, da tudi drugi ljudje ravnaajo tako.

— Pa če bi bila jaz izjema?

— Tega ne verjamem, kajti ljudje smo v glav-nem vsi podvrženi istim zakonom.

Pogled, s kakršnim jo je pri tem meril Jens, jo je premagal in popolnoma razorožil. Ne da bi vedela, kako se je zgodilo, mu je burno priznala, kaj doživlja, kako trpi in kako se premaguje. Jens pa jo je poslušal tako mirno in hladno, kakor da mu opisuje bogve kakšen že zdavnaj znan aparat. Šele ko je končala, se je zavedala, kako se je razgalila, in v hipnem občutju sramu in onemoglosti, so jo polile solze. Inženjer Jens Podumjin Knežević pa je za-mišljeno vstal in priznal z votlim glasom:

— Zase ste morda storili prav, gospodična Inge. Kid pa utegne to stati življenje. Inge se je zdrznila kot pod strupenim vbodljajem.

— Kaj pravite? Življenje? In jaz naj bi bila tega kriva?

— O vaši krivdi nisem rekel niti besede. Znano pa vam bo, da vsak nov izum zahteva žrtev. Saj ne morem niti reči, da jo bo moj tudi zahteval, vendar je več verjetnosti v pritrdilnem, kakor v zanikalnem odgovoru.

— In ta žrtev menite, naj bi bila Kid?

— Ne morem reči, da bi to vedel, le bojim se in od vsega početka me je spreletavala groza ob misli na žensko, ki bo prevzela vlogo, katero ste vi od-klonili.

— Pa kako vendar?

— Saj pravim, da ne vem. Ako bi znal vse poja-s-niti in na vse odgovoriti, ne bi bil človek in se ne bi s toliko muko tipal do spoznanja. Slutnjo imam tako, morda ni v ničemer utemeljena, morda se pa tudi uresniči. O vas, gospodična, vsekakor lahko rečem, da ste se nevarnosti o pravem času umaknili.

Tedaj se je zganilo v Inge, kakor žerjavica. Ob-čutek zapostavljenosti in podrejenosti jo je obšel, kakor še nikoli. Sedaj, ko se je temu demonskemu človeku popolnoma razodela, in mu zaupala svojo dušo, kakor solčni cvet, ji je on hladno in mirno priznal, da jo je samo zato izbral, da bi jo kakor klavno žrtev poklonil svojemu izumu. Ponižana in vročično razburjena, je planila predenj:

— Vse vaše prigovarjanje, gospod Jens, je merilo torej samo za tem, da me ugonobite.

— Tega ne morete reči, gospodična Inge. Po-trebna pa bo morebiti žrtev, ki v svoji plemenitosti po vrednosti ne bo zaostajala za dosedanjimi žrtvami, kar jih je človeštvo poklonilo znanosti na oltar. In ker sem brez besed vedel, kaj se godi v vas, sem vas hotel rešiti. Mesto da životarite z občutkom nesreče v srcu, sem hotel, da zaživite v trenutku, kakor Fe-niks, in v žrtveniškem svitu stopite v večnost.

— Najlepša hvala za naklonjenost in poveliča-nja, se je pikro zasmejala Inge in odhitela iz senč-nice.